

N:o 84.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 maj 1891.

— — — — Andra Kammaren — 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om sjukkassor.

(Särskilda utskottets (n:o 2) utlåtande n:o 4, punkt 1.)

Till Konungen.

Genom proposition den 31 sistlidne januari har Eders Kongl. Maj:ts föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bifogade förslag till lag om sjukkassor.

Emedan Riksdagen icke ansett sig böra bifalla Eders Kongl. Maj:ts proposition angående anvisande af medel till en riksförsäkringsanstalt, har Riksdagen måst vidtaga förändringar i de §§, 2, 3, 8, 10, 13, 14, 15 och 16 af Eders Kongl. Maj:ts lagförslag, i hvilka riksförsäkringsanstaltens tillvaro förutsättes.

Riksdagen har ansett, att i stället för riksförsäkringsanstalten lämp- ligen kunde såsom registreringsmyndighet anlitas för Stockholms stad öfverståthållareembetet, för landsbygden och städer under landsrätt Konungens befallningshafvande samt för öfriga städer magistraten. De åtgöranden, som skola åligga registreringsmyndighet, äro i allmänhet af sådan art, att de icke erfordra annan sakkännedom än sådan, som hos

nämnda myndigheter torde kunna förutsättas, och kunna icke anses i någon afsevärd mån betungande.

Riksdagen har emellertid ingalunda förbisett, att, för ernåendet af de med denna lag afsedda syften, upprättandet af en enhetlig sjukkassestatistik samt tillgång för kassornas ledare och gynnare att kostnadsfritt erhålla verkliga sakkunniga råd med afseende på sådana kassors ändamålsenliga organisation äro snart sagdt oundgängliga vilkor, som svårigen skulle kunna af nyssnämnda myndigheter uppfyllas. Men Riksdagen har föreställt sig, att denna brist skulle kunna af Kongl. Maj:t på administrativ väg afhjelpas derigenom, att hvarje registreringsmyndighet förpligtades att insända alla sjukkassor rörande handlingar antingen till civildepartementet eller direkt till den under civildepartementet lydande försäkringsinspektören, hvilken det borde åligga att upprätta och offentliggöra årsredogörelser öfver sjukkasseväsendet i riket, att i förekommande fall göra registreringsmyndighet uppmärksam på förhållanden, som kunde kräfva åtgärder från dess sida, samt att på anmodan gå sjukkassornas målsmän med råd och upplysningar till handa.

I öfrigt har Riksdagen vidtagit endast nedanstående ändringar i Eders Kongl. Maj:ts förslag till lag om sjukkassor.

1 § 5 mom. f hafva, till vinnande af större tydlighet, införts orden: »huru styrelsen skall utses».

§ 6 mom. 2: »Begravningshjälp från registrerad sjukkassa må icke öfverstiga tvåhundra kronor», har Riksdagen ansett böra utgå, dels och hufvudsakligen på grund deraf, att i öfrigt inga materiella bestämmelser angående innehållet af sjukkassas stadgar finnas i lagförslaget införda, dels ock emedan den förslagna maximisiffran, 200 kronor, synes allt för hög, och någon för alla olika förhållanden på skilda orter lämplig siffra svårigen torde kunna uppställas. De flesta nuvarande sjukkassor, som äfven gifva begravningshjälp, hafva begränsat densamma till endast några tiotal kronor eller i allmänhet till belopp, som på ett mindre antal orter, t. ex. i Stockholm, der begravningskostnaderna äro jemförelsevis höga, skulle vara allt för otillräckliga. Men att i lagen införa en för de flesta sjukkassors förhållanden onödigt hög siffra skulle vara att uppmuntra till ett öfverskridande af gränserna för sjukkassornas egentliga verksamhetsfält.

För § 8 har Riksdagen antagit en något förändrad lydelse, hufvudsakligen emedan de i Eders Kongl. Maj:ts förslag förekommande uttrycken »godkänd» och »godkännande» möjligen skulle kunna missförstås, så att de antoges innebära en mera materiel pröfning af sjukkassornas stadgar, under det att registreringsmyndighet i verkligheten skall hafva att med

afseende på sjukkassas stadgar pröfva endast huru vida dessa formelt äro med lagen öfverensstämmande.

Ur § 11 mom. 3 böra, enligt Riksdagens åsigt, orden: »i stadgarne bestämmes eller» utgå. Det måste nemligen antagas, att en del af medlemmarne i sjukkassor icke har eller alltid utan svårighet kan erhålla noggrann kännedom om stadgarnes innehåll, och att det lätt skulle kunna hända, att personer blefve medlemmar af en sjukkassa utan att hafva någon aning om tillvaron, än mindre om betydelsen, af en i stadgarne införd bestämmelse om solidarisk ansvarighet för kassans förbindelser. Den solidariska ansvarigheten skulle för öfrigt i många fall leda till bittra och svårösliga rättstvister och torde, såsom hinderlig för sjukkasseeväsendets sunda utveckling, böra från stadgarne förvisas. Riksdagen har därför ändrat ordalydelsen af detta moment till hufvudsaklig öfverensstämmelse med motsvarande stadgande i kongl. förordningen om aktiebolag den 6 oktober 1848.

Riksdagen har sålunda, med förklarande att det af Eders Kongl. Maj:t framlagda förslaget till lag om sjukkassor icke kan i oförändradt skick antagas, för sin del antagit följande

Lag om sjukkassor.

§ 1.

Förening för inbördes sjukhjälp, sjukkassa, hvilken består af minst tjugofem medlemmar samt i enlighet med denna lag antagit stadgar och utsett styrelse, må kunna, på sätt nedan sägs, varda registrerad.

2 §.

Ansökan om registrering göres af sjukkassans styrelse å landet, hvartill i denna lag jemväl hänföres stad lydande under landsrätt, hos konungens befallningshafvande, i Stockholm hos öfverståthållarembetet samt i rikets öfriga städer hos magistraten.

Ansökningen, hvilken må till registreringsmyndigheten insändas i betaldt bref med allmänna posten, skall åtföljas af två till riktigheten styrkta exemplar af kassans stadgar, samt af protokoll vid sammanträde, der stadgarne antagits och styrelsen blifvit utsedd.

3 §.

Finner registreringsmyndigheten sjukkassans stadgar icke stå i strid med föreskrifterna i denna lag eller annan lag eller författning, varde kassan hos myndigheten registrerad.

Kungörelse härom skall genom registreringsmyndighetens försorg införas i allmänna tidningarna samt tidning i orten; och skall det ena exemplaret af stadgarne, försedt med bevis om registreringen, jemte underrättelse om hvad enligt denna lag åligger registrerad kassa ofördröjligen med allmänna posten öfversändas till kassans styrelse.

Vägras registrering, skall underrättelse om detta beslut och om skälen därför på enahanda sätt tillställas styrelsen.

4 §.

Styrelsen för registrerad sjukkassa skall bestå af svenska undersåtar och utgöras af minst tre personer.

5 §.

Registrerad sjukkassas stadgar skola angifva:

- a) kassans benämning, så affattad att kassan derigenom skiljes från andra dylika föreningar;
- b) ändamålet med kassans verksamhet;
- c) vilkoren för inträde i och afgifterna till kassan;
- d) i hvilka fall medlem må useslutas ur kassan och påföljden deraf;
- e) understödens beskaffenhet och storlek samt huru länge och under hvilka villkor de skola utgå;
- f) huru kassans angelägenheter skola handhafvas, styrelsens ansvarighet, huru styrelsen skall utses och hvarest den skall hafva sitt säte;
- g) huru de medel, som icke äro erforderliga för löpande utgifter, må göras fruktbarande, samt huru säkerhetshandlingar skola förvaras och inventering ske;
- h) huru ändring i kassans stadgar må af medlemmarne beslutas; samt
- i) huru och i hvilka fall kassan må upplösas, och huru de medel skola användas, hvilka härvid kunna återstå, sedan samtliga förbindelser såväl till tredje man som till kassans egna medlemmar blifvit fullgjorda.

6 §.

Ej må registrerad sjukkassas medel, så länge kassans verksamhet fortfar, användas till andra ändamål än understöd vid sjukdomsfall, samt, der stadgarne sådant medgifva, äfven begrafningshjälp, så ock till bestridande af förvaltningskostnader samt bildande af för dessa ändamål nödiga fonder.

7 §.

Är sjukkassa upprättad i samband med förening, som afser andra ändamål än sjuk- och begrafningshjälp, skola särskilda stadgar vara uppgjorda för kassan samt dess medel särskildt förvaltas.

8 §.

Vidtages ändring i registrerad sjukkassas stadgar, skall sådan ofördröjligen hos registreringsmyndigheten annälas.

Beslutad ändring eger icke giltighet med mindre registreringsmyndigheten förklarar den icke stå i strid med denna lag eller annan lag eller författning.

Registreringsmyndighetens beslut i fråga, som i denna § afses, skall tillställas sjukkassans styrelse i enahanda ordning, som i § 3 är stadgad.

9 §.

Registrerad sjukkassas räkenskaper och styrelsens förvaltning skola årligen granskas af minst två, å allmän sammankomst med kassans medlemmar utsedde revisorer.

10 §.

Det åligger styrelsen för registrerad sjukkassa att en gång årligen inom tid, som registreringsmyndigheten bestämmer, till myndigheten lemna uppgifter efter fastställt formulär angående kassans verksamhet föregående kalenderår äfvensom att insända ett exemplar i tryck eller afskrift af senaste revisionsberättelse för kassan samt uppgifva namn och adress å styrelsens ledamöter.

Dessutom eger registreringsmyndigheten, om den så finner nödigt, låta å stället undersöka registrerad sjukkassas förvaltning.

11 §.

Registrerad sjukkassa kan förvärfva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt inför domstol och annan myndighet söka, kära och svara.

Kassan lyder under allmän underrätt i den ort, der styrelsen har sitt säte; och eger styrelsen att å dess vägnar tala och svara.

För kassans förbindelser äro styrelsens ledamöter och kassans medlemmar icke personligen ansvarige, derest de sig ej dertill särskildt utfäst.

Upplöses kassan, må årsstämming å dess borgenärer sökas.

12 §.

Rätt till understöd från registrerad sjukkassa kan ej öfverlätas och må för ty ej för gäld i mät tagas.

13 §.

Fullgöras icke, oaktadt derom erhållen påminnelse, de skyldigheter, hvilka enligt denna lag åligga registrerad sjukkassa, eger registreringsmyndigheten besluta, att kassans egenskap af registrerad skall upphöra.

Underrättelse om detta beslut och om skälen därför skall med allmänna posten ofördröjligen öfversändas till kassans styrelse.

Sedan beslutet vunnit laga kraft eller, i händelse af besvär, blifvit fastställt, skall kungörelse om beslutet genom registreringsmyndighetens försorg införas i allmänna tidningarna och tidning i orten.

14 §.

Beslut om upplösning af registrerad sjukkassa skall anmälas hos registreringsmyndigheten samt genom dess försorg kungöras i enahanda ordning, som i 13 § sägs.

I förhållande till tredje man eger dylikt beslut ej giltighet, förr än kungörelse egt rum.

15 §.

Den, som är missnöjd med registreringsmyndighetens beslut i fråga, som i 3, 8 eller 13 § omförmäles, eger att vid talans förlust sist innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag deröfver anföra besvär hos Konungens befallningshafvande, om beslutet meddelats af magistrat, och hos Konungen mot öfverståhållareembetets eller Konungens befallningshafvandes beslut.

16 §.

Meddelanden och beslut af registreringsmyndigheten, hvilka angå sjukkassa, skola densamma afgiftsfritt tillhandahållas.

Kungörelse, hvarom i denna lag stadgas, skall ske på det allmännas bekostnad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1892.

Stockholm den 13 maj 1891.

Med undersätlig vörndnad.